

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Täisealiste isikute sotsiaalhoolekanne (sealhulgas ka puudega isikud) KOV tasandil

Maarika Mändla

Lääne piirkonna juht

KOV nõustamistalitus

Õiguse ja järelevalve osakond

Sotsiaalkindlustusamet

04.03.2024

KOV ülesanded sotsiaalhoolekandes

SHS § 14. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib korraldada sotsiaalteenuseid ja maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud tingimustel ja korras.

SHS § 15. Hindamiskohustus ja otsus abi andmise kohta

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldab abi osutamist või aitab abi saamiseks vajalikes tegevustes.

(2) Abivajaduse väljaselgitamisel lähtutakse terviklikust lähenemisest isiku abivajadusele, võttes arvesse tema toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid, sealhulgas:

- 1) isiku personaalse tegevusvõimega seonduvaid asjaolusid;
- 2) isiku füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonnaga seonduvaid asjaolusid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolude arvestamisel tuleb tagada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lõike 1 tähenduses puudega isikule tema abivajadusest tingitud takistuste vähendamiseks või kõrvaldamiseks vastav abi, sealhulgas vajaliku tugi- või tõlketeenuse korraldamine.

(4) Kui abi saamiseks pöördub isik, kellel on tuvastatud kroonilisest haigusest, erivajadusest või muust pikaajalisest terviseprobleemist põhjustatud hooldusvajadus, selgitab kohaliku omavalitsuse üksus välja isiku, kes hooldab abivajavat isikut väljaspool oma kutse- või ametlikku tööd. Kohaliku omavalitsuse üksus selgitab välja ka abivajavat isikut hooldava isiku toetusvajaduse, võttes arvesse tema tegelikku hoolduskoormust, toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid.

Abi ja juhtumikorraldus täiseliste iskute hoolekandes(SHS § 9)

Abivajaduse hindamine käib KOV hindamisevahendi abil. Ja kui KOV hindamisel selgub, et üksik teenus või toetus ei ole inimesele piisav ja isik vajab iseseisva toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgset abi, siis kasutatakse juhtumikorraldust. Hindamisel ja juhtumikorralduses lähtutakse isikukeskusest. Inimese sotsiaalse toimetuleku arendamine ja parandamine; sotsiaalsete probleemide tekkimise ja süvenemise vältimine; Inimese vajadustele vastavate teenuste, toetuste jm ressursside tagamine; isiku tahte arvestamine – ei saa aidata kedagi, kes abi ei taha!

Otsus abi saamiseks peab KOV tegema 10 tööpäeva jooksul.

Mis puudutab puudega inimesi, siis nende abivajaduse võib KOV välja selgitada ka omal algatusel, ilma et abivajaja või keegi teine oleks eelnevalt KOVi poole pöördunud.

SHS § 15². Puudega täisealise isiku abivajaduse hindamine

1) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus **võib** omal algatusel välja selgitada sellise täisealise isiku abivajaduse, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud keskmine või raske puue.

(2) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgne kohaliku omavalitsuse üksus **peab** omal algatusel välja selgitama sellise täisealise isiku abivajaduse, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud sügav puue.

(3) Abi võib vajada käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik, kes vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

1) isikul puudub sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris aktiivne juhtumiplaan;

2) kohaliku omavalitsuse üksus ei osuta isikule ühtegi sotsiaalteenust;

3) isik ei ole kohaliku omavalitsuse eestkostel;

4) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole isiku abivajadust viimase aasta

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud isiku abivajaduse väljaselgitamiseks ja talle abi osutamiseks võtab kohaliku omavalitsuse üksus isikuga ühendust 30 päeva jooksul isikust teadasaamisest arvates.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik ei soovi, et tema andmeid töödeldakse, lõpetatakse andmete töötlemine isiku sellekohase avalduse saamisel.

(8) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikul tuvastatud puude raskusaste muutub raskemaks, võib kohaliku omavalitsuse üksus abivajaduse väljaselgitamiseks ja abi osutamiseks isikuga uuesti ühendust võtta. Kui isik ei soovi, et tema andmeid töödeldakse, lõpetatakse andmete töötlemine isiku sellekohase avalduse saamisel.

[RT I, 28.04.2022, 1 - jõust. 01.02.2023]

KOV-i ja riigi roll juhtumikorralduses.

Juhtumikorraldust ei saa rakendada ilma toimiva võrgustiku koostööt

KOV roll:

Hinnata isiku abivajadust, kutsuda kokku vajalikud koostööpartnerid (võrgustikuliikmed), koostada juhtumiplaan ja koordineerida kogu juhtumikorraldust. Osutada teenuseid, juhendada inimest, kaasata vajalikke partnereid (võrgustikuliikmeid) ka väljaspool KOV-i, viia läbi tulemuste hindamine.

Riigi roll:

olla võrgustikupartner KOV-ile:
SKA (nõustamistalitus);
tervishoiuasutused;
kinnipidamisasutused; kriminaalhooldus;
SKA ohvriabitöötaja;
rehabilitatsioonimeeskond; Töötukassa;
PPA jne

KOV kohustuslikud teenused täisealistele isikutele. SHS §17- 44 järgi on KOV-i kohustus tagada järgmisi teenuseid

1. Koduteenus
2. Väljapool kodu osutatav üldhooldusteenus
3. Tugiisikuteenus
4. Täisealise Isiku hooldus
5. Isikliku abistaja teenus(puue vajalik)
6. Varjupaigateenus
7. Turvakoduteenus
8. Sotsiaaltransporditeenus(puue vajalik)
9. Eluruumi teenus(tagamine) sh eluruumi tagamine puudega isikule(abistab kohaliku omavalitsuse üksus eluruumi kohandamisel või sobivama eluruumi saamisel.
10. Võlanõustamine

Räägime hooldereformist

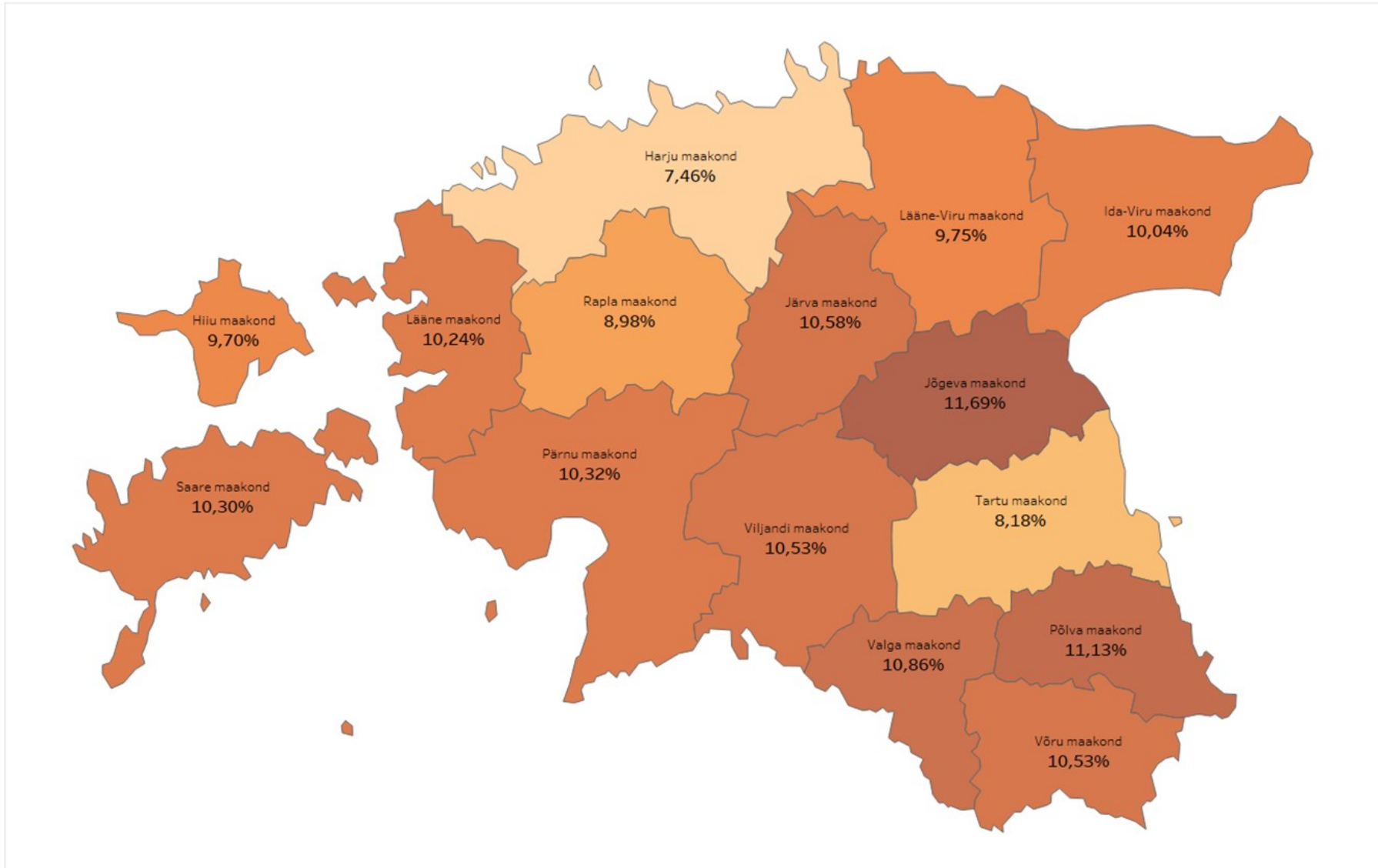
Alates 1. juulist 2023 jaguneb väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse kohatasu maksumus iga teenust vajava inimese ja kohaliku omavalitsuse vahel.

Omavalitsused saavad riigi eraldatud vahendeid kasutada nii väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse, kui teiste pikaajalist hooldust toetavate teenuste korraldamiseks.

Reformiga kaasnevat rahastust tuleks käsitleda lisarahastusena. KOVi senised kohustused üldhooldusteenuse rahastamisel säilivad samuti.

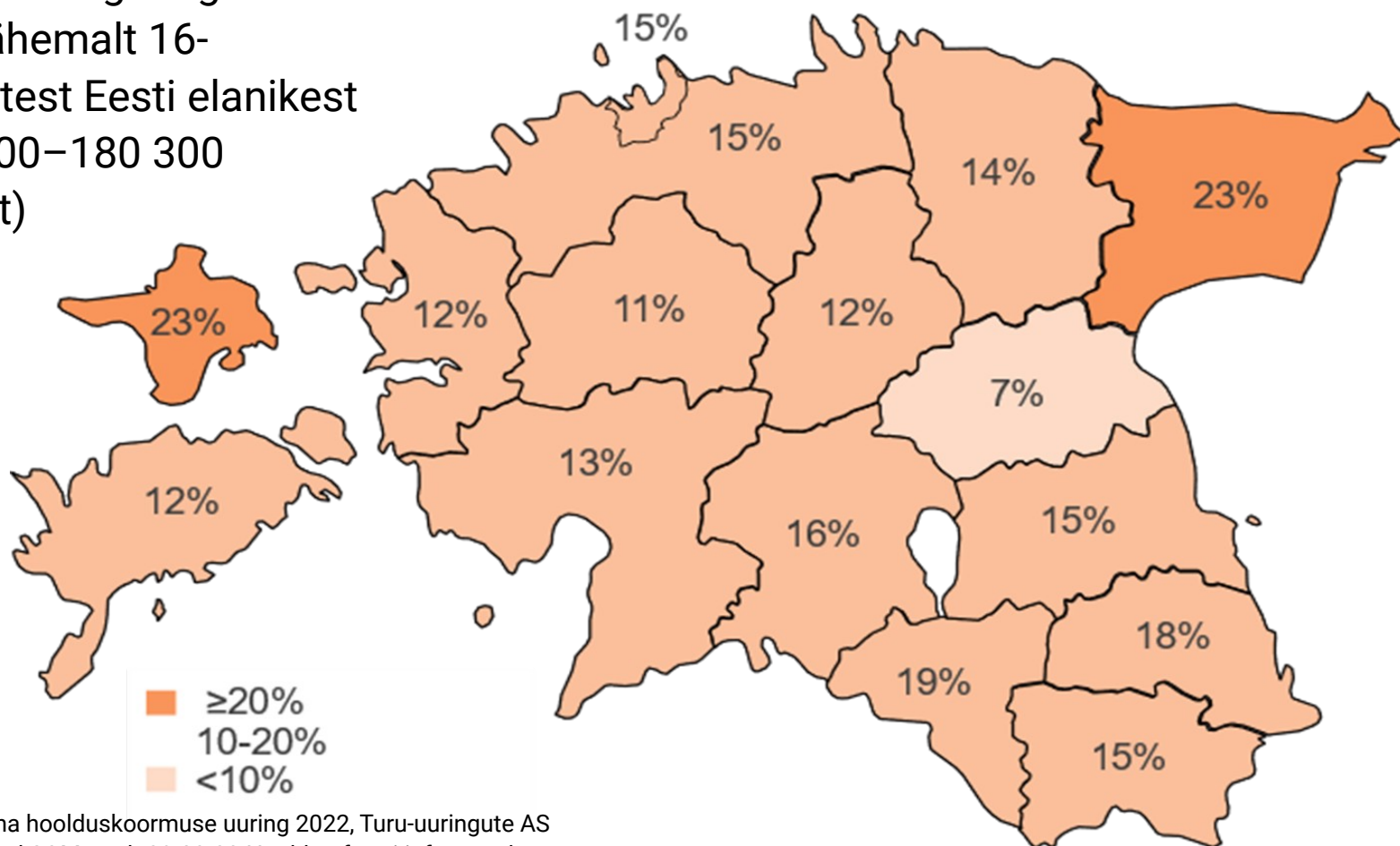
75+ osakaal maakonna rahvastikust

75+ osakaal maakonna rahvastikust

Hoolduskoormusega inimeste osakaal

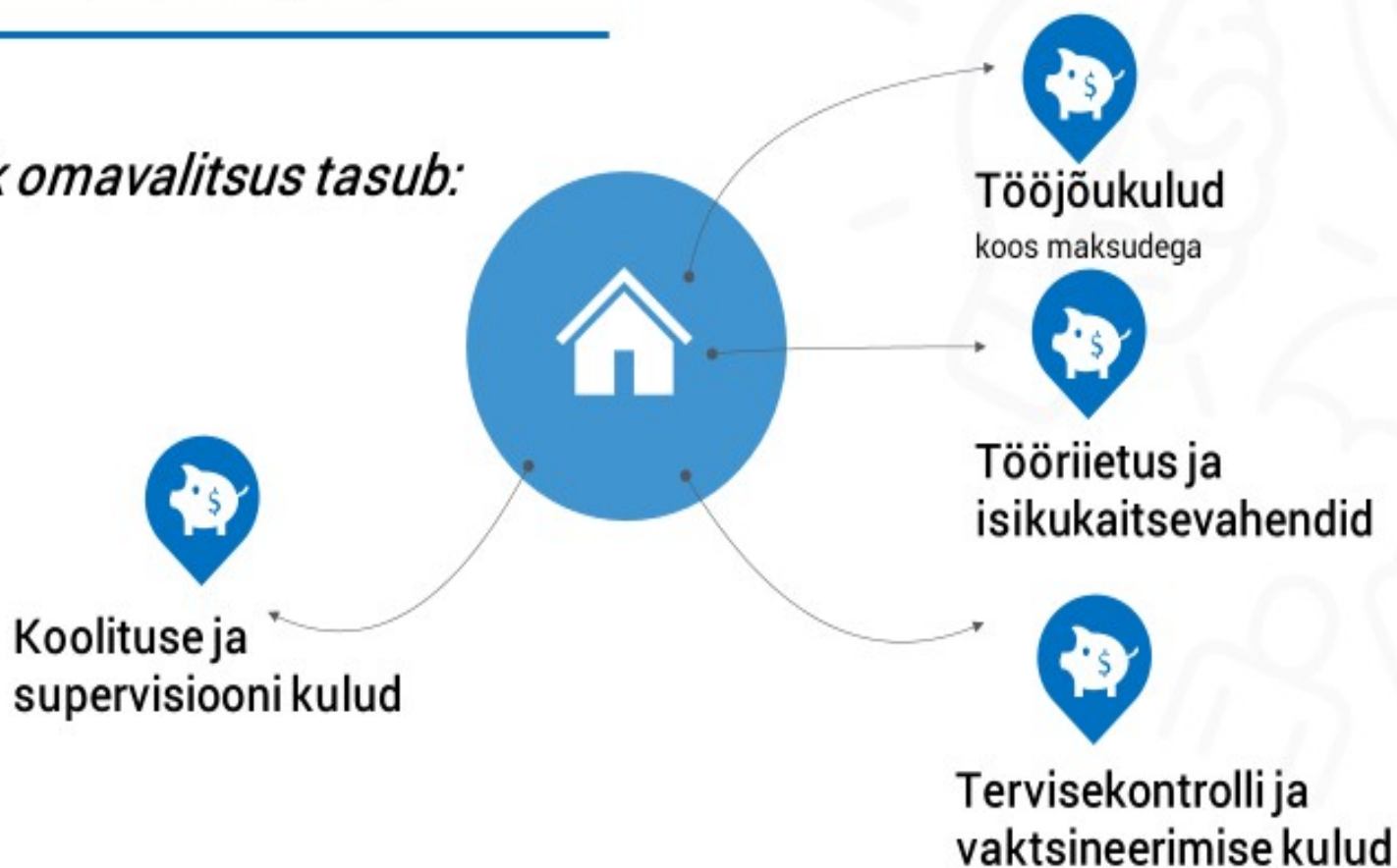
Hooldamisega tegeleb
15% vähemalt 16-
aastastest Eesti elanikest
(159 500–180 300
inimest)

Allikas: Elanikkonna hoolduskoormuse uuring 2022, Turu-uuringute AS
Antud tabel esitatud SOM poolt 29.03.23 Hooldereformi infopäeval

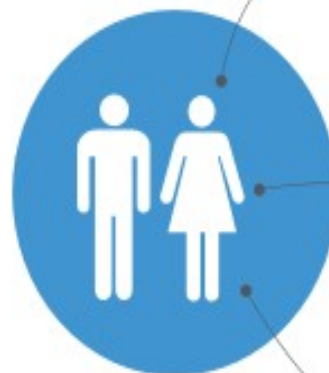
Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamise kulude jaotus

Kohalik omavalitsus tasub:

Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamise kulude jaotus

Teenuse saaja tasub:

majutuskulud

toitlustuskulud

muud teenuse
osutamise
ga seotud
kulud

Sissetulekute hulka arvestatakse:

riiklik pension

kogumispension

töövõimetoetus

sotsiaalmaksuga maksustatud

tulu

Küsimused

1. Puude raskusaste ja sotsiaalteenused. Miks on puude raskusaste seotud, KOV-ide sotsiaalteenustega, kuna SKA puude taotluse blanketil on väide, et enne puude tuvastamist peaks pöörduma KOV-I poole abi saamiseks. Samuti on ka sotsiaalminister väitnud, et KOV-ide teenused ei sõltu puude raskusastmest.
2. Missuguseid inimest abistavaid teenuseid saab ilma puude raskusastmeta?
3. Kas KOV-il on õigus keelduda hooldaja määramisest raske puudega isikule, kui ta elab tütreaga koos, kuid tütar käib igapäevaselt 60 km kaugusel tööl?
4. Hooldusvajaduse hindamine ja selle seotus kutsehaigusega.
5. Inimest abistavad teenused igapäevase hooldusvajaduse korral – mida on võimalik taotleda ilma puude raskusastmeta ja mida puude olemasolu korral. Millest sõltub teenuste maksumus?
7. Ööpäevaringne hooldus – kodus või hoolekandeesutuses? Mis võimalused on koduse hooldamise korral? Kui palju ja milles KOV saab aidata
8. Miks ei ole KOV-I hüvitataval hooldekodu maksumusel ühtset piirhinda?
9. Hoolekandeesutuste järelvalve teostamine SKA poolt.

Kuhu pöörduda, kui on mure

Abi saamiseks tuleb pöörduda elukohajärgsesse KOV-i poole, kus hinnatakse isiku abivajadus ja määratakse vastavalt hindamise käigus selgunud abivajadusele, vajalik toetus või teenus.

SKA KOV NT kodulehel on kohalike omavalitsuste juhendid ja muu vajalik info.

Link

siin:<https://sotsiaalkindlustusamet.ee/spetsialistile-ja-koostoopartnerile/kohalike-omavalitsuste-nõustamine>

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Aitäh!

Maarika Mändla Lääne piirkonna juht

maarika.mandla@sotsiaalkindlustusamet.ee, tel
53070458

Kristiina Teder nõustaja

kristiina.teder@sotsiaalkindlustusamet.ee, tel
59166710